LIETUVOS ARCHITEKTŲ RŪMŲ
KAUNO REGIONINĖS ARCHITEKTŪROS TARYBOS IŠVADA

2026 m. spalio 02 d.
Kaunas

Posėdžio pirmininkas – Vilius Adomavičius

Posėdžio sekretorė – Snieguolė Surblienė

Kauno regioninės architektūros tarybos (toliau – Taryba, RAT) nariai, dalyvavę posėdyje teikiant pasiūlymus ir rekomendacijas: Irena Bertašiūtė, Andrius Byčenkovas, Gintaras Čepurna, Žilvinas Paškūnas, Rytis Račiūnas, Nerijus Stanionis, Gediminas Šinkūnas, Marius Torrau, Irena Zonytė.

Prašymo pateikėjai: Kauno miesto savivaldybės administracija

Dalyvavo: Miesto plėtros ir paveldosaugos skyriaus Architektūros poskyrio vedėja Karolina Mankienė, vyr. specialistė Laura Pavasarienė, Urbanistikos poskyrio vedėja Janina Strazdauskienė.

Posėdis vyko 2026 spalio 2 d. mišriu būdu – gyvai (Architektų namuose, Vilniaus g. 22-1A, Kaune) ir nuotoliniu būdu „Zoom" platformoje (Meeting ID: 858 2979 3474)

Darytas 1 (vienas) posėdžio vaizdo ir garso įrašas: (zoom platformoje), bendra trukmė - 1:56:47.

I. NAGRINĖJAMI KLAUSIMAI

2026-10-02 prie Lietuvos architektų rūmų veikianti Kauno regioninė architektūros taryba (toliau – RAT, Taryba) svarstė Kauno miesto savivaldybės administracijos prašymą dėl rekomendacijos pateikimo Architektūros kokybės vertinimo metodikos taikymo Kauno miesto savivaldybės teritorijoje gairių projektui.

Prie prašymo pateikti šie dokumentai:

„Architektūros kokybės vertinimo metodikos taikymo Kauno miesto savivaldybės teritorijoje gairių projektas".

Projekto svarstymas vyko tokia tvarka:

Projektą pristatė Kauno miesto savivaldybės Miesto plėtros ir paveldosaugos skyriaus Architektūros poskyrio vedėja Karolina Mankienė. Pasisakė, klausimus uždavė Tarybos nariai, savivaldybės atstovai atsakė į klausimus. Paskui vyko uždara Tarybos posėdžio dalis, kurioje Tarybos nariai išdėstė savo argumentus ir pateikė išvadas.

II. PRAŠYMO NAGRINĖJIMUI REIKŠMINGOS APLINKYBĖS

Pateikti duomenys:

PAVADINIMAS: „**Architektūros kokybės vertinimo metodikos taikymo Kauno miesto savivaldybės teritorijoje gairių projektas**“ (toliau tekste – Gairės, Gairių projektas).

Karolinos Mankienės pristatymas

- Prie šio dokumento dirbo mūsų skyriaus urbanistai ir architektai, tai yra mūsų pačių kūrybos produktas, didžiausias vyriausiojo architekto G. Barčausko įdirbis – siekta, kad metodiką rengtų patys specialistai, nes mums svarbu ne formalus 25 puslapių dokumentas, o realus, kasdienio darbo įrankis. Vyriausiasis architektas kartu su komanda suformulavo keturias pagrindines Kauno miesto kryptis, kurių kiekviena apima po keturis principus.

- **Kompaktiškas miestas:** Geras susisiekimas, pasiekiamumas pėsčiomis, viešojo transporto prieinamumas ir darnus judumas. Kvartalų dydžiai turi būti pritaikyti pėstiesiems. Labai svarbu aiškiai atskirti viešąsias ir privačias erdves. Miestas turi tankėti kokybiškai, atsižvelgiant į vietos kontekstą. Objektai turi būti projektuojami lanksčiai: jei šiandien sukuriama paslaugų erdvė, ji turi gebėti trnsformuotis į kitą funkciją, kad ateityje išvengtume apleistų pastatų vaiduoklių.

- **Žalias miestas:** Pirmiausia kalbame apie žaliąją pastatų infrastruktūrą – stogų ir fasadų želdinimą. Būtina skatinti tvarų vandens išteklių naudojimą: lietaus vandens nebūtina atiduoti į bendrus tinklus, jį galima kaupti ir panaudoti lietaus sodams, skverams, laistymui ar fontanams. Rekreacinės erdvės neturi būti vien veja ar žalias laukas – jos privalo skatinti bendruomeniškumą ir edukaciją per urbanistines bei architektūrines priemones. Be to, didžiausias Kauno išskirtinumas yra upės ir šlaitai. Šlaitai yra mūsų vertybė, todėl juos privalome gerbti, o upės – miesto ašis, prie kurios žmonės nori gyventi ir leisti laisvalaikį. Ie architektai turi į tai atsižvelgti.

- **Saugus miestas:** Tai paslaugų pasiekiamumas pėsčiomis per 15 minučių. Taip pat svarbūs aktyvūs, šviesūs ir skaidrūs pirmieji aukštai, sukuriantys saugumą bei jaukumą. Siekiame skatinti požeminį automobilių statymą vietoje antžeminio, projektuoti priedangas, o jei dalis aikštelės lieka antžeminė – pritaikyti ją rekreacijai ir želdynams. Kita svarbi dalis – daugiafunkcė urbanistinė struktūra, pastatuose sluoksniuojanti paslaugų ir gyvenamąsias funkcijas.

- **Modernus miestas:** Tai konkreti pastatų architektūra, kurioje išskiriame estetiką, medžiagiškumą, spalvinius tonus ir vietos kontekstą principus. Tai nėra bausmių ar apribojimų mechanizmas, o susikalbėjimo priemonė. Projektuojant būtina pateikti objekto santykio su esama aplinka analizę: jei kontekstas kokybiškas – pastatas jį papildo, jei problemiškas – architektūra privalo tą kontekstą gerinti. Įkvėpimo semiamės iš Kauno modernizmo: aiški estetika, funkcija, proporcijos, dominuojanti medžiaga ir spalvinė ramybė be vizualinio perkrovimo.

- Pagal šiuos 16 principų parengtas vertinimo klausimynas. Kiekvienam principui tenka po vieną arba du klausimus – iš viso 29 klausimai (pradžioje jų buvo virš 70, tačiau supaprastinome iki esminių kasdieniam taikymui).
- Vertinimas veikia „šviesoforo" principu. Kartu su derinamu projektu architektas pateikia užpildytą klausimyną. Nustatyti šie kriterijai:

- Bent 70 % atsakymų turi būti įvertinti žalia spalva;
- Nė vienas esminis klausimas (pažymėtas raudona žvaigždute) negali būti įvertintas raudona spalva;
- Vyriausiasis architektas pagal įstatymu suteiktą kompetenciją peržiūri projektus. Jei kriterijai tenkinami ir pastabų nėra, projektas juda į priekį (kartu atsižvelgiant į statybos techninius reglamentus ir teisės aktus).
- Jei bent vienas esminis klausimas įvertintas raudonai, projektas grąžinamas taisyti arba kviečiama papildomai diskusijai.

Tarybos narių klausimai, pasisakymai

- Tarybos narys: Šioje skaidrėje kyla klausimas: jei surenki 100 % žalių atsakymų, bet vyriausiasis architektas vis tiek nepatvirtina projekto – kokia tada šios metodikos prasmė? Atsakymas: Reikia žiūrėti, kokios yra nepritarimo priežastys – galbūt pažeisti kiti reikalavimai ar atstumai. Metodika savo prigimtimi yra rekomendacinio pobūdžio gairės.
- Klausimas: Jei atitinki metodiką, ar tai neturėtų automatiškai reikšti pritarimo? Juk kriterijus nusistatėte patys. Priešingu atveju atsiranda nevaldomas subjektyvus vertinimas. Ar tai netaps nauju papildomu teisės aktu šalia Bendrojo plano ir STR? Atsakymas: Teisės aktuose numatyta vyriausiojo architekto pareiga pritarti projektams, tad galutinis vertinimas išlieka jo kompetencijoje.
- Klausimas: kokiais atvejais šios gairės bus taikomos? Atsakymas: Pagal Architektūros įstatymą metodika bus taikoma vertinant kraštovaizdžio objektus, teritorijų planavimo dokumentų sprendinius, projektinius pasiūlymus bei koncepcijas.
- Klausimas: O kaip vertinti reikalavimus, pavyzdžiui, gyvenamojo tankumo, kai teritorija nedidelė ar specifinė? Atsakymas: Klausimyne šalia žalio, geltono ir raudono įvertinimų įvedėme reikšmę „Neaktualu". Jei objekto specifika ar dydis neleidžia įgyvendinti tam tikro rodiklio, su argumentuotu pagrindimu pažymima „Neaktualu", ir šis punktas bendrame vertinime nedalyvauja.
- Klausimas: O kaip dėl kvartalų dydžio? Miesto centre tankumas suprantamas, bet periferijoje, pramoninėse teritorijose tokie dydžiai netinka. Atsakymas: Kaunas yra miestas, o ne kaimiškoji vietovė, todėl ir periferijoje turi formuotis vietiniai potipiai, pėsčiųjų jungtys ir pasiekiamumas. Šie dydžiai ateina ir iš teritorijų planavimo normų.

- Klausimas: Kaip vertinti polifunkciškumą monofunkciniuose objektuose, pavyzdžiui, darželiuose ar mokyklose? Juk ten kitų funkcijų neintegruosi. Atsakymas: Švietimo įstaigų atveju dėl higienos normų ir funkcinio pobūdžio polifunkciškumo reikalavimui tiesiog nurodoma „Neaktualu".
- Kausimas: O jei objektas yra nedidelis, pavyzdžiui, 500 kv. m, ar jam taip pat galioja šios gairės? Atsakymas: Taip, tik didžioji dauguma klausimų jam taps neaktualūs, o vertinami bus tik likę.
- Klausimas: Kas nustato, ar punktas neaktualus – projektuotojas ar savivaldybės specialistas? Čia atsiranda diskrecijos klausimas. Atsakymas: Metodika yra rekomendacinė, tačiau statusas „Neaktualu" privalo būti argumentuotas. Neužtenka vien parašyti, kad užsakovas to nenori.
- Tarybos nario pastebėjimai: 1. Diskrecijos ribos: klausimyne turi būti visiškai aišku, kieno sprendimu kriterijus pripažįstamas neaktualiu. 2. Struktūros atskyrimas: dabar 29 klausimai apima ir teritorijų planavimą, ir pastatų architektūrą. Reikėtų aiškios atskirties tarp tūrių architektūros ir teritorijų planavimo, nes šios temos persidengia. 3. Žaliosios jungtys: jos turi ateiti iš aukštesnio lygmens dokumentų (Bendrojo ar detaliųjų planų), o ne būti reikalaujamos iš atskiro pavienio objekto. 4. Skatinimo priemonės: siūlau įvesti realias skatinimo priemones. Pavyzdžiui, jei vystytojas automobilių parkavimą 100 % perkelia po žeme, o antžeminę dalį apželdina, jam suteikiamas didesnis užstatymo intensyvumas. Arba, jei sklype įrengiamas kokybiškas viešas skveras su daugiamečiais želdiniais ir perduodamas savivaldybei, vystytojas galėtų būti atleidžiamas nuo infrastruktūros mokesčio. Atsakymas: Dėl Bendrojo plano tai labai taikli pastaba. Vyriausiasis architektas taip pat mato poreikį šiuos principus integruoti į rengiamą naująjį bendrąjį planą.
- Klausimas: Kiek projektų per metus pateks į šį filtrą? Ar vienas vyriausiasis architektas fiziškai sugebės nuodugniai ir laiku viską įvertinti, nepažeisdamas Viešojo administravimo įstatymo terminų? Atsakymas: Klausimyną užpildo pats projekto autorius. Savivaldybės specialistai jį patikrina, o vyriausiasis architektas vertina suvestinę ir rekomendacijas. Be to, svarstoma pasitelkti skaitmeninius ar dirbtinio intelekto įrankius patikros procesui optimizuoti.
- Klausimas: O kaip dėl prekybos tinklų, tokių kaip „Lidl" ar „Maxima"? Jie turi standartizuotus statybos projektus. Kaip vyks dialogas su jais? Atsakymas: Šioje vietoje dialogas jau vyksta. Pavyzdžiui, „Maxima" Baltų prospekte ar „Lidl" Savanorių prospekte buvo įpareigoti modifikuoti fasadus, atverti vitrinas į gatvę ir orientuotis į pėsčiuosius.
- Klausimas: O jeigu suprojektuojamas ryškus kontrastinės architektūros objektas, pavyzdžiui, muziejus? Atsakymas: Vertinamas kontekstualumas. Kontrasto principas taip pat gali būti pagrįstas ir sėkmingai pritaikytas, jei tai profesionaliai išreikšta.
- Klausimas: Kaunas yra ypatingas savo paveldu ir UNESCO statusu. Kaip šios gairės atliepia paveldo apsaugos reikalavimus? Atsakymas: Paveldo zonoms galioja atskiri griežti nekilnojamojo kultūros

paveldo apsaugos reglamentai. Šios metodikos tikslas – sureguliuoti tai, ko neapibrėžia STR ir kiti teisės aktai, todėl paveldo reikalavimų nedubliavome.

- Pastebėjimas: Siūlyčiau kryptį „Modernus miestas" labiau orientuoti į šiuolaikinę architektūrą, vengiant per daug griežtų šablonų ar asociacijų vien su istoriniu modernizmu. Atsakymas: Ačiū, į šią pastabą tikrai atsižvelgsime tobulindami formuluotes.
- Klausimas: Noriu pasitikslinti dėl teisinio statuso. Jei metodika rekomendacinė, ar savivaldybė turi teisę atmesti projektą vien todėl, kad nesurinkta 70 % žalių atsakymų, nors projektas visiškai atitinka visus privalomus teisės aktus ir STR? Atsakymas: Metodika rengiama vadovaujantis Aplinkos ministro įsakymu, įpareigojančiu savivaldybes pasitvirtinti architektūros kokybės kriterijus. Ji tvirtinama savivaldybės tarybos sprendimu ir tampa teisėtu vertinimo pagrindu. Kilus ginčui, projektas gali būti teikiamas Regioninei architektų tarybai (RAT). Replika į atsakymą: Vadinasi, jei metodika patvirtinta tarybos, ji tampa privaloma, o ne rekomendacinė.
- Pastebėjimas: Teisinė praktika parodys, kaip tai veiks realybėje per ateinančius kelerius metus. Bus ir ginčų, ir aiškinimosi, tačiau savivaldybė siekia turėti aiškesnius reikalavimus.
- Pastebėjimas: Užstatymo rodikliai: klausimyne numatytas 140 būstų hektare rodiklis. Skaičiuojant pagal normas (300 gyventojų hektare, 2,2 gyventojo būstui), gaunamas intensyvumas nesiekia 1, o galiojantis bendrasis planas didelio intensyvumo zonose leidžia 1,2. Toks rodiklis gali būti taikytinas periferiniuose daugiabučiuose, tačiau ne centrinėje dalyje tokiu programavimu bus stabdomas miesto augimas. Toks užstatymo intensyvumo rodiklio nustatymas prieštarauja skyriaus „Kompaktiškas miestas" idėjai. Lietaus vanduo: STR reikalauja aprašyti surinkimo principus, tačiau neapibrėžia kiekių, o „Kauno vandenų" prisijungimo sąlygos dažnai prieštarauja vandens kaupimui vietoje.
- Pastebėjimas: Želdynai: reikalavimuose reikėtų aiškiai įvardyti daugiamečius vietinės kilmės augalus, o ne vien veją. Taip pat dėl pralaidžių dangų – ažūrinių korinės žolės dangos dažnai nunyksta ir tampa neefektyvios, todėl reikėtų numatyti pralaidžias kietąsias dangas. Kriterijus kuris gali sukelti daug diskusijų.
- Pastebėjimas: 22 klausimas apie priedangas turi tiksliai atitikti Statybos įstatymą, kad nebūtų peržengtos savivaldybės galios.
- Pastebėjimas: 24 klausimas apie bendruosius gaisrinės saugos, patvarumo reikalavimus, įskaitant ir užliejamumą, tam yra teisinis reguliavimas, tai, ar verta įtraukti į klausimyną. Atsakymas: Esminis klausimas buvo sumažinti vėjų poveikį žmogui, kad atsirastų terasos, želdynai, koridoriai ir pan. Pastaba į atsakymą: Tokius dalykus kaip vėjo koridoriai ar aerodinaminis poveikis galima modeliuoti tik stambiuose kvartaluose, jų konfigūracija gali kad sudaryti vėjo barjerus, pavieniams pastatams tai neturi tapti nepagrįsta našta.

- Pastaba: 27 klausime iš anksto nurodoma architektūrinė kalba. Ne kiekviename projekte reikia subtilumo, nuosaikumo. Laikantis tokių nurodymų, neatsiras iškilūs Kauną garsinantys pastatai, tokie kaip G.Pompidu centras ar Hamburgo filharmonija. Be to, jei yra ivykęs architektūrinis konkursas, tas klausimas turi tapti neaktualus.
- Klausimas: Dėl pirmųjų aukštų komercinės paskirties – ar periferijoje yra reali tokių patalpų paklausa? Dažnai jos lieka tuščios arba jas sunku parduoti. Atsakymas: Praktika rodo, kad prie pagrindinių gatvių ašių vystytojai patys linkę numatyti komercines arba lengvai konvertuojamas patalpas. Jei paklausos nėra, projektas turi būti pritaikomas lanksčiai ateities poreikiams.
- Klausimas: Ar nebus taip, kad patys architektai, pildydami lentelę, tiesiog visur susidės žalius atsakymus arba pažymės „Neaktualu"? Atsakymas: Tikimės bendruomenės ir projektuotojų sąmoningumo. Bet kokiu atveju pateikti atsakymai bus tikrinami specialistų, o iškilus klausimams – teikiami kolegialiam svarstymui.

III. TARYBOS ARGUMENTAI

- Kauno pateiktas Gairių projektas – vienas iš retų gerų pavyzdžių, kai savivaldybė ne formaliai atkartoja Aplinkos ministerijos parengtą metodiką, bet bando formuluoti architektūros politiką, siekia miestą, jo aplinką padaryti kokybiškesne. Akivaizdus didelis įdirbis rengiant šį dokumentą, pagirtinas ir jo pristatymas. Taryba vieningai pritaria pasirinktam principui, tačiau turi pastabų vertinimo struktūrai.
- Tarybos vertinimu, pagrindinė dokumento problema yra ne deklaruojami kokybės tikslai, bet jų pavertimas gana griežtu ir universaliai taikomu vertinimo normatyvu. 29 klausimai, 11 „esminių" klausimų, 70 % žalių atsakymų riba ir automatinės pritarimo / nepritarimo sąlygos sukuria gana griežtą administracinį algoritmą. Tarybos nuomone, architektūros kokybės tokiu matematiniu matmeniu vertinti nereikėtų. Atskirais atvejais geras projektas gali neatikti „žalio šviesoforo" kriterijų. Tad, galbūt, du geltonai vertinti punktai gali būti prilyginti vienam žaliam, kad būtų pasiekta 70 % kartelė, o tokių situacijų praktikoje, tikėtina, bus.
- Dalis kriterijų yra geri kaip **siekiamybės**, bet pernelyg absoliutūs kaip privalomi vertinimo požymiai: 50–100 m kvartalai, 300 gyv./ha, mišrios funkcijos, aktyvūs pirmi aukštai, priedangos požeminėse dalyse, konkretūs augalų kiekiai, spalviniai tonai ar medžiagiškumo preferencijos. Jų tinkamumas labai priklauso nuo vietos, objekto tipo ir konkretaus urbanistinio konteksto. Siūlome nesuabsoliutinti tokių kriterijų taikymo visiems atvejams ir kontekstams.
- Dalis klausimyno kriterijų, skaitinių parametrų ir „esminių" reikalavimų labiausiai atitinka centrinės, intensyviai urbanizuotos miesto dalies modelį, tačiau nėra pakankamai aišku, kaip jie turi būti taikomi kitokio charakterio Kauno teritorijose, skirtingiems objektams ir skirtingoms projektavimo ar planavimo situacijoms.

- Galimybė atskirus klausimus žymėti „Neaktualu" šią problemą sumažina, tačiau jos neišsprendžia, nes kriterijaus taikymas ar netaikymas iš esmės paliekamas konkretaus vertintojo interpretacijai. Ilgalaikėje perspektyvoje tai gali lemti nevienodą Gairių taikymą ir nepagrįstai didelę administracinę diskreciją.
- Taryba taip pat abejoja, ar architektūros kokybę tikslinga sieti su mechanine 70 % teigiamų vertinimų riba ir atskirų „esminių" klausimų veto principu. Tokia sistema gali skatinti formalų atitikimą iš anksto nustatytam sprendinių modeliui, nors architektūros kokybė priklauso nuo konkretaus konteksto ir gali būti pasiekiama skirtingomis architektūrinėmis priemonėmis.
- Taryba atkreipė dėmesį, kad keletas kriterijų, savo esme, prieštarauja vienas kitam: viename kriterijuje deklaruojamas siekis projektuoti pastatus taip, kad juos ar jų dalis ateityje nesunkiai galima būtų pritaikyti kitokiai funkcijai, tačiau šalia esantis kriterijus aiškiai sako, kad pastato architektūrinė - planinė struktūra turi atitikti deklaruojamą funkciją ir nesuponuoti pastato ar patalpų galimybės naudoti kitokiai paskirčiai.
- Taryba atkreipia dėmesį, kad vertinimo kriterijų negalima paversti papildomu įrankiu šalia projektavimą ir statybą reglamentuojančių teisės aktų, kaip, pvz., mechaninis atsparumas ir pastovumas, gaisrinės saugos reikalavimai ir pan.
- Pristatymo metu išsakyta pozicija, kad, išsiskyrus nuomonei tarp vertintojo ir vertinamojo dėl pavienio kriterijaus, būtų pasitelkta RAT nuomonė. Turėtų būti nurodyta, kad į RAT kreipiamasi ne dėl mažareikšmių, bet dėl esminių nuomonių skirtumo. Atkreiptinas dėmesys, kad LR Architektūros įstatymas ir poįstatyminiai aktai nustato, kad RAT nuomonė ne visada yra privaloma, o tik rekomendacinė.
- Taryba konstatavo, kad Kauno Gairių projektas turi potencialą tapti geru architektūros kokybės vertinimo pavyzdžiu, todėl, daugumos nuomone, būtina jį taisyti. Buvo balsuojama: pateiktai Gairių projekto redakcijai pritarė du, nepritarė - aštuoni Tarybos nariai.

IV. TARYBOS IŠVADOS

1. Kauno regioninė architektūros taryba teigiamai vertina Kauno miesto savivaldybės pastangas suformuoti miestui aktualias urbanistines ir architektūrines kryptis bei aiškiau įvardyti miesto kokybinės raidos prioritetus. Tarybos nuomone, keturios pasirinktos kryptys – kompaktiškas, žalias, saugus ir modernus miestas – gali būti tinkamas pagrindas nuosekliai Kauno architektūros politikai. Tačiau pateiktai Gairių redakcijai Taryba šiuo metu nepritaria ir rekomenduoja ją patikslinus pateikti pakartotiniam RAT svarstymui.
2. Keturioms strateginėms kryptims suformuoti principai ir jų pagrindu sudarytas vertinimo klausimynas bei taikoma sistema „šviesoforo" spalvų principu stokoja lankstumo, sudaro prielaidas nepagrįstam projektinių pasiūlymų atmetimui.

3. Metodikos projekte esama perteklinio reglamentavimo prievolės požymių. Dalis metodikoje aptariamų rodiklių atspindi urbanizuotos ir/ar urbanizuojamos didmiesčio teritorijos (kvartalų kūrimo) teorines vertes ir tolsta nuo individualių sprendimų galimybės architektūrinėje praktikoje.

4. Vienašališko sprendimo galios viršenybė prieš kolegialų yra Kauno miesto savivaldybės parengtos Architektūros kokybės vertinimo metodikos gairių projekto esminis trūkumas. Kaip minėta,projektas turi papildomo reglamentavimo bei prievolės požymių. Atsiranda prielaidų naujų (niekaip kitaip neaprobuotų) metodikos sąvokų ir papildomų norminių reikalavimų (rodiklių) interpretavimo pagrindu išduoti/neišduoti SLD ir riboti architektūros autorių teisėtus kūrybinius lūkesčius.

5. Naudinga būtų vertinimo metodiką praktiškai išbandyti su skirtingo pobūdžio realiais Kauno projektais, ne tik centrinėje miesto dalyje, bet ir daugiabučių rajonuose, individualaus užstatymo teritorijose, miesto pakraščiuose bei konversinėse teritorijose – ir pagal šio bandymo rezultatus patikslinti kriterijų taikymą.

6. Patobulintos Gairės galėtų tapti vertingu ir ilgalaikiu Kauno architektūros politikos įrankiu: reikliu architektūros kokybės rezultatui, tačiau pakankamai lanksčiu skirtingoms miesto situacijoms ir nevaržančiu profesionaliai pagrįstų alternatyvių architektūrinių sprendimų.

IV. TARYBOS REKOMENDACIJOS

1. Išlaikyti keturias Kauno urbanistines ir architektūrines kryptis kaip Gairių pagrindą, tačiau klausimyną formuoti kaip priemonę šioms kryptims ir kokybiniams rezultatams vertinti, o ne kaip papildomą projektavimo reglamentą.

2. Plėtojant vietoves vadovaujantis Kauno miesto savivaldybės patvirtintais teritorijų planavimo dokumentais ir siekiant metodikoje iškeltų strateginių krypčių tikslų – atsisakyti papildomo reglamentavimo prievolės ir architektūros autorių teisėtų lūkesčių ribojimo – sudaryti palankias sąlygas rengti įvairiausių objektų architektūros idėjų konkursus (teikiant ir pildant architektūros objektų sąrašus) ir užtikrinti platesnio vertinimo galimybes.

3. Aiškiai diferencijuoti Gairių taikymą pagal vertinamo objekto ir dokumento pobūdį bei miesto kontekstą – teritorijų planavimą, urbanistinius kompleksus, atskirus pastatus, rekonstrukciją ir kt., taip pat centrinę miesto dalį, gyvenamuosius rajonus, periferines, konversines, gamtines ~~ir~~ ar kito charakterio teritorijas. Tam nebūtinai turi būti rengiama sudėtinga matrica, tačiau taikymo logika turi būti iš anksto aiški ir vienareikšmė.

4. Peržiūrėti 70 proc. vertinimo ribą ir „esminių“ klausimų veto principą. Vertinimas turėtų remtis motyvuota profesine išvada apie konkretaus sprendinio poveikį architektūros ir urbanistinei kokybei, o ne vien aritmetiniu kriterijų skaičiavimu.

5. Kriterijus formuluoti pirmiausia siekant kokybinio rezultato, o ne kaip privalomą projektavimo būdą. Konkretūs dydžiai, tipologijos, medžiagos, spalviniai ar kiti sprendiniai galėtų būti orientaciniai pavyzdžiai, bet ne privalomojo pobūdžio nurodymai, paliekant projektuotojui galimybę pasiūlyti kitokį sprendimą, jeigu argumentuotai įrodoma, kad juo pasiekiamas lygiavertis ar aukštesnis kokybės rezultatas.

6. Atskirti architektūros kokybės vertinimą nuo teisės aktų ir teritorijų planavimo dokumentų reikalavimų srities. Klausimai, kurių turinys jau reglamentuojamas privalomais teisės aktais, neturėtų tapti atskiru architektūros kokybės veto ar šviesoforinio vertinimo kriterijumi.

7. Parengtos vertingos Kauno miesto strateginės kryptys galėtų būti susietos su konkrečiais miesto centrais ir/ar jų teritorijų dalimis, kurių plėtrai yra ypač aktualios ir turėtų mažiau veikti istoriškai susiklosčiusias vertingąsias saugotinas miesto dalis ir/arba mažesnio tankumo, pvz., plėtojamas pagal ilgos distancijos scenarijų principus priemiesčio, gamtos parkų teritorijas.

8. Būtų tikslinga didesnio masto strateginį planavimą taikyti teritorijų planavimo dokumentams ir atskirti jį nuo statinio architektūros tikslų, kur galėtų likti daugiau individualios architektūros sprendimų galimybių – pagal įvairius poreikius ir mišrius scenarijus.

Posėdžio pirmininkas _____ Vilius Adomavičius

Posėdžio sekretorė _____ Snieguolė Surblienė